

§ 375

Hankintaoikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 71 päätöksestä koskien tilahankkeiden kustannussuunnittelua ja -ohjausta koskevaa puitejärjestelyä sopimuskaudelle 2024 - 2026 (osa-alue 1)

HEL 2024-001530 T 02 08 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä Sweco PM Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 § 71 päätöksestä koskien tilahankkeiden kustannussuunnittelua ja -ohjausta koskevaa puitejärjestelyä sopimuskaudelle 2024 - 2026 (optiokausi 1 + 1 vuotta) (osa-alue 1).

Hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden perusteella edellä mainittua päätöstä tulisi muuttaa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Kulomäki, lakimies, puhelin: 09 310 52480
maria.kulomaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankintaoikaisuvaatimus Sweco PM Oy
- 2 Hankintaoikaisuvaatimuksen täydennys Sweco PM Oy
- 3 Lausunnot, Boost Brothers Oy
- 4 Lausunto, Costa Laskenta Oy
- 5 Lausunnot, Granlund Oy

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu päätös

Otteet

Ote

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu päätös

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132 §:ssä säädetään hankintaoikaisuun tekemisestä. Sen mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisuun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 tekemä hankintapäätös § 71 koskien tilahankkeiden kustannussuunnittelua ja -ohjausta koskevaa puitejärjestelyä sopimuskaudelle 2024 - 2026 (optiokausi 1 + 1 vuotta) annettiin tarjoajille tiedoksi 4.6.2024 perusteluineen sekä muutoksenhakuohjeineen.

Sweco PM Oy on tehnyt päätöksestä hankintayksikölle hankintaoikaisuvaatimuksen osa-alueen 1 osalta. Hankintaoikaisuvaatimus on saapunut 14.6.2024, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Hankintamenettely ja hankintapäätös

Tarjouskilpailu on perustunut Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan 22.3.2024 päivättyyn tarjouspyyntöön HEL 2024-001530 (tilahankkeiden kustannussuunnittelua ja -ohjausta koskevaa puitejärjestelyä 2024 - 2026) sekä tarjousaikana jätettyjen tarjouspyyntöä koskeneiden kysymysten vastauksiin.

Hankinta on toteutettu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) mukaisella avoimella menettelyllä. Kyseessä on EU kynnysarvon ylittävä palveluhankinta.

Hankinnasta on 24.3.2024 julkaistu EU-hankintailmoitus sähköisessä ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Hankintailmoituksessa ilmoitettiin tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaalin internet-osoite, josta tarjouspyyntöasiakirjat olivat kaikkien palveluun rekisteröityneiden noudettavissa.

Puitejärjestely on jaettu kahteen osa-alueeseen. Määräaikaan 24.4.2024 mennessä tarjouksen jätti yhteensä kahdeksan (8) tarjoajaa:

- A-Insinöörit Rakennuttaminen Oy (osa-alue 1 ja 2)
- Boost Brothers Oy (osa-alue 1 ja 2)
- Costa Laskenta Oy (osa-alue 1 ja 2)
- Granlund Oy (osa-alue 1 ja 2)
- Raksystems Insinööritoimisto Oy (käyttää voimavarayksikköä) (osa-alue 2)
- Ralkon Oy (osa-alue 2)
- Ramboll CM Oy (osa-alue 1 ja 2)
- Sweco PM Oy (osa-alue 1 ja 2)

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto teki 30.5.2024 päätöksen hyväksyä kokonaistaloudellisesti edullisimmat tarjoukset ja oikeuttaa teknisen johtajan tekemään tilahankkeiden kustannussuunnittelua ja -ohjausta koskevat puitesopimukset seuraavien tarjoajien kanssa sekä tekemään niihin tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia.

Osa-alue 1: Helsingin kaupungin eteläisen ja keskisen suurpiirin rakennukset tai SR-rakennukset tai laajuudeltaan yli 4 000 brm² rakennukset

1. Boost Brothers Oy
2. Costa Laskenta Oy
3. A-insinöörit Rakennuttaminen Oy
4. Ramboll CM Oy
5. Granlund Oy

Osa-alue 2: Osa-alueeseen 1 kuulumattomat (enintään 4 000 brm²) rakennukset

1. Boost Brothers Oy
2. Ralkon Oy
3. Ramboll CM Oy
4. Costa Laskenta Oy
5. Granlund Oy

Hankintaoikaisuvaatimus

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä Sweco PM Oy vaatii, että hankintayksikkö oikaisee hankintapäätöstä osa-alueen 1 osalta siten, että tarjoajat, joiden kelpoisuusvaatimukset eivät täyty hylätään.

Sweco PM Oy vaatii, että hankintayksikkö tarkistaa, että kaikkien tarjoajien kelpoisuus vaatimukset täyttyvät osa-alue 1 osalta.

Sweco PM Oy vaatii hankintayksikköä tarkistamaan, onko valituilla toimijoilla 4 kustannusasiantuntijaa, jotka täyttävät tarjouspyynnössä osa-alueelle 1 esitetyt vaatimukset työkokemuksen osalta. Sweco PM Oy:n tulkinnan mukaan rakennuttaja, joka tekee esim. muutaman laskelman vuodessa ei täytä pääasiallisen työtehtävän vaatimusta. Sweco PM Oy vaatii hankintayksikköä tarkistamaan myös, että kaikilla neljällä asiantuntijalla on todelliset hankkeet, jotka täyttävät tarjouspyynnössä osa-alueelle 1 esitetyt vaatimukset.

Hankintaoikaisuvaatimuksen yhteydessä Sweco PM Oy pyysi saada nähtäville muiden tarjoajien tarjoukset. Tarjoukset toimitettiin julkisilta osin Sweco PM Oy:lle 27.6.2024. Tämän jälkeen Sweco Oy täydensi hankintaoikaisuvaatimusta 28.6.2024. Sweco PM Oy totesi, että Boost Brothers Oy listalla on sama hanke kuin A-insinöörien referensseissä. Sweco PM Oy katsoo, että työn tilaaja on ollut Boost Brothers Oy ja laskennan on suorittanut A-insinöörit. Näin ollen Sweco PM Oy katsoo, että Boost Brothers Oy:n referenssit eivät täytä vaadetta. Toiseksi Sweco PM Oy huomauttaa, että Granlund Oy kaksi henkilöä ovat molemmat listanneet omaksi referenssiksi seuraavan kohteen: "Finlandia-talo, toteutusvaiheen laskenta, Helsingin kaupunki, Mannerheimintie 13 E, 00100 Helsinki". Sweco tuo esiin näkemyksensä siitä, että samaa hanketta ei ole voinut esittää useamman henkilön referenssiksi.

Sweco PM Oy vaatii, että hankintayksikkö huomioi nämä käsitellessään referenssien epäselvyyksiä.

Hankintaoikaisuvaatimuksen täydennys on tämän asian liitteenä 2.

Asianosaisten kuuleminen

Hallintolain 34.1 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Kuulemispyyntö hankintaoikaisuvaatimuksesta on lähetetty 20.6.2024 asianosaisille eli Boost Brothers Oy:lle, Costa Laskenta Oy:lle, A-insinöörit Rakennuttaminen Oy:lle, Ramboll CM Oy:lle, Granlund Oy ja Ralkon Oy:lle.

13.08.2024

Kuulemispyyntö hankintaoikaisuvaatimuksen täydennyksestä on lähetetty 9.7.2024 asianosaisille eli Boost Brothers Oy:lle, Costa Laskenta Oy:lle, A-insinöörit Rakennuttaminen Oy:lle, Ramboll CM Oy:lle, Granlund Oy ja Ralkon Oy:lle.

Boost Brothers Oy toteaa lausunnossaan, että Boost Brothers Oy:n jättämä tarjous hankintaan HEL 2024-001530 täyttää tarjouspyynnössä tarjouksen sisällölle asetetut vähimmäisvaatimukset ja tarjous on kokonaisuudessaan tarjouspyynnön mukainen, kuten hankintayksikkö on tarjousten tarkastuksessa ja vertailussa aiemmin todennut. Boost Brothers toimi kustannusasiantuntijana Järvenpään yhteiskoulun uudisrakennushankkeessa ja mainittu henkilö oli vastuullinen kustannuslaskija kyseisessä kohteessa Boost Brothersin tarjouksessa kuvatun mukaisesti. Boost Brothers Oy toteaa lausunnossaan, että myös A-Insinöörit toteutti laskentaa hankkeelle tehden ainakin yhdessä hankkeen vaiheessa vertailulaskelman. Boost Brothers tarkensi lausumaansa toden, että se toimi Järvenpään yhtenäiskoulun koko hankkeen aikana tosiasiallisena päävastuullisena kustannusasiantuntijana referenssin mukaisesti. Hankkeen laajuuden ja vaativuuden takia toimeksiannon tilaaja Mestaritoiminta Oy halusi, että tilataan vertaileva tavoitehintalaskelma. Sen tekijäksi valittiin A-insinöörit. Lausunnot ovat tämän asian liitteenä 3.

Costa Laskenta Oy toteaa lausunnossaan, että heidän näkemyksensä mukaan Sweco PM Oy:n hankintaoikaisuvaatimus on aiheeton. Costa Laskenta Oy toteaa, että he eivät ole rakennuttaja organisaatio, johon Sweco vaatimuksessaan viittaa ja heidän referenssit ja työkokemukset on ilmoitettu oikein ja ne täyttävät vaatimukset. Lausunto on tämän asian liitteenä 4.

Granlund Oy toteaa lausunnossaan, että he ovat tarjouksessaan esittäneet henkilöt ja referenssit vaatimusten mukaisesti. Granlund Oy tarkensi lausumaansa siten, että he totesivat Kustannuslaskija 1 toimineen vastuullisena kustannuslaskijana Finlandia-talo hankkeen LKA vaiheen laskennassa (teksti oli epähuomiossa väärin referenssissä). Kustannuslaskija 2 toimi toteutusvaiheen laskennassa. Granlund Oy:n käsityksen mukaan molemmat ovat toimineet hankkeessa vastuullisena laskijana hankkeen eri vaiheissa. Lausunnot ovat tämän asian liitteenä 5.

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn yhteydessä on tiedostettava, että LKA (luonnossuunnitteluvaiheen kustannusarvio) vaihe on nykyiseltä nimitykseltään yleissuunnitteluvaiheen kustannuslaskenta.

Ralkon Oy toteaa, ettei heillä ole lisäselvitystä tai lausuttavaa oikaisuvaatimukseen liittyen.

Vastaselitys

Hankintayksikkö on toimittanut Sweco PM Oy:lle annetut lausunnot tiedoksi 16.7.2024. Sweco PM Oy:lle varattiin tilaisuus antaa vastaselitys ja lausua näkemyksensä lausumissa esitetyistä seikoista.

Sweco PM Oy ei ole antanut vastaselitystä.

Sovellettavat säännökset

Hankintalain 2 § 1 momentin mukaan lain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Hankintalain 2 § 2 momentin mukaan hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen ja ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat huomioon ottaen. Hankintatoimintaan liittyvien hallinnollisten tehtävien vähentämiseksi hankintayksiköt voivat käyttää puitejärjestelyjä sekä tehdä yhteishankintoja tai hyödyntää muita yhteistyömahdollisuuksia julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 67 §:n 1 momentin mukaan tarjouspyyntö, neuvottelukutsu ja niiden liitteet on laadittava niin selviksi, että niiden perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia.

Hankintalain 74 §:n 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintayksikön on suljettava tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset tarjouskilpailusta. Saman pykälän 2 momentin mukaan, jos tarjouksessa tai osallistumishakemuksessa olevat tiedot tai asiakirjat ovat puutteellisia tai virheellisiä taikka jotkut asiakirjat tai tiedot puuttuvat, hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään tietoja tai asiakirjoja hankintayksikön asettamassa määräajassa. Edellytyksenä on, että menettelyssä noudatetaan 3 §:ssä säädettyjä periaatteita.

Hankintalain 93 § 5 momentin mukaan vertailuperusteiden on liityttävä hankinnan kohteeseen 94 §:n mukaisesti, ne eivät saa antaa hankintayksikölle rajoittamatonta valinnanvapautta ja niiden on oltava syrjimättömiä ja varmistettava todellisen kilpailun mahdollisuus. Hankintayksikön on asetettava vertailuperusteet siten, että tarjoaja pystyy todentamaan niihin perustuvat tiedot tarjousten vertailua varten. Epäselvissä tapauksissa hankintayksikön on tosiasiallisesti tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa esitettyjen väitteiden arviointia

Hankintalain 74 § 1 momentin mukaan tarjoaja kantaa vastuun siitä, että sen tarjous on tarjouspyynnön sisällöltään selvänä pidettävien vaatimusten mukainen. Tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että tarjouksia on arvioitava sellaisina, kun ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiselle asetettuun määräaikaan mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että tarjouspyynnön vastaisen tarjouksen alun perin antanut tarjoaja ei saa tarjousajan päättymisen jälkeen parantaa tai täydentää tarjoustaan tarjouspyynnön mukaiseksi.

Hankintalain 74 § 2 momentin mukaan hankintayksikkö voi kuitenkin harkintansa mukaan pyytää tarjoajaa täsmentämään tarjoustaan hankintayksikön asettamassa määräajassa. Täsmennyspyyntö saa kohdistua ainoastaan sellaisiin epäolennaisiin puutteisiin ja virheisiin, jotka eivät muuta tarjoajan asemaa. Hankintayksikkö ei kuitenkaan voi sallia tarjousten olennaista muuttamista. Hankintalain esitöiden (HE 108/2016 vp) mukaan hankintayksikkö ei voi pyytää tarjoajaa toimittamaan tarjousajan päättymisen jälkeen esimerkiksi tarjousten vertailuun vaikuttavaa puuttuvaa laatutietoa tai kokonaan puuttuvaa asiakirjaa, joka olisi tullut liittää tarjoukseen.

Hankintalain 93 §:n 5 momentin mukaan Hankintayksikön on asetettava vertailuperusteet siten, että tarjoaja pystyy todentamaan niihin perustuvat tiedot tarjousten vertailua varten. Epäselvissä tapauksissa hankintayksikön on tosiasiallisesti tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys. Hankintalain esitöiden (HE 108/2016 vp) mukaan hankintayksiköllä ei ole velvollisuutta pyytää tarjoajia täsmentämään tarjouksiaan, mikäli se havaitsee mahdollisesti puutteellisia tai virheellisiä tietoja, vaan se voi pyytää täsmennystä oman harkintavaltansa mukaisesti noudattaen hankintalain periaatteita tarjoajien tasapuolisesta ja syrjimättömästä kohtelusta.

Hankintayksikkö voi harkintavaltaansa nojautuen, ja hankintalain periaatteita tarjoajien tasapuolisesta ja syrjimättömästä kohtelusta noudattaen päättää, pyytääkö se tarjoajilta täsmennyksiä ja täydennyksiä tarjouksia koskien. Tarjousten tarkistamisen yhteydessä hankintayksikkö

on tarkistanut kelpoisuusvaatimukset sille toimitettujen asiakirjojen pohjalta. Hankintayksikkö ei ole huomannut epäselvyyksiä, puutteita tai risiiritaisuuksia kelpoisuusvaatimuksia tarkistaessaan.

Hankintaoikaisuvaatimuksessaan Sweco PM Oy vaatii, että hankintayksikkö tarkistaa, että kaikkien tarjoajien kelpoisuus vaatimukset täytyvät osa-alue 1 osalta.

Sweco PM Oy vaatii hankintayksikköä tarkistamaan, onko valituilla toimijoilla 4 kustannusasiantuntijaa, jotka täyttävät tarjouspyynnössä osa-alueelle 1 esitetyt vähimmäisvaatimukset työkokemuksen osalta sekä sen osalta, että kaikilla neljällä asiantuntijalla on todelliset hankkeet, jotka täyttävät tarjouspyynnössä osa-alueelle 1 esitetyt vähimmäisvaatimukset. Sweco PM Oy totesi hankintaoikaisuvaatimuksen täydennyksessä, että Boost Brothers Oy listalla on sama hanke kuin A-Insinöörien referensseissä. Toiseksi Sweco PM Oy huomauttaa, että Granlund Oy kaksi henkilöä ovat molemmat listanneet omaksi referenssiksi seuraavan kohteen: ”Finlandia-talo, toteutusvaiheen laskenta, Helsingin kaupunki, Mannerheimintie 13 E, 00100 Helsinki”: Sweco tuo esiin näkemyksensä siitä, että samaa hanketta ei ole voinut esittää useamman henkilön referenssiksi.

Tarjouspyynnön liitteessä 2 ”Vähimmäisvaatimuslomake osa-alue 1” on ilmoitettu seuraavasti: ”Esitetyn henkilön tulee olla tehnyt kustannuslaskentaa esitetyn kokemusajan pääasiallisena työnään. Ilmoitettavien referenssien tulee olla hanke-, yleis- tai toteutussuunnitteluvaiheen kustannuslaskentatehtäviä. Lomakkeesta tulee selkeästi käydä ilmi, että henkilö on toiminut toimeksiannossa päävastuullisena asiantuntijana. Saman henkilön voi ilmoittaa asiantuntijaksi kumpaankin osa-alueeseen, mutta tätä koskevat tiedot on ilmoitettava kutakin osa-alueella koskevalla lomakkeella erikseen. Saman referenssin voi ilmoittaa vain yhden henkilön osalle. Referenssiä ei ole hyväksyttävää ilmoittaa myös muiden henkilöiden referenssiksi samalla tai toisella osa-alueella. Pyydetty tiedot on annettava yksinomaan näillä lomakkeilla. Tarjoaja ei saa toimittaa mitään ylimääräistä materiaalia pyydettyjen liitteiden lisäksi.”

Hankintayksikkö ei ole hankintapäätöstä tehdessään kyseenalaistanut kyseisten ilmoitettujen referenssitietojen paikkansa pitävyyttä.

Esiin nostetut referenssit on tarjouksissa ilmoitettu seuraavasti:

- A-Insinöörit Rakennuttaminen Oy: ”Järvenpään yhteiskoulu, Kansakoulunkatu 1 Järvenpää, Järvenpää, tavoitehinta-arvio, Boost Brothers Oy (Hankkeen laajuus: 13 011 brm², laskenta/ toimeksiannon rakennusteknisten töiden kustannuslaskentatehtävän valmistusvuosi: 2019.)”

- Boost Brothers Oy: ”Järvenpään yhtenäiskoulu, uudisrakennus sisältäen tavoitehintalaskelman sekä rakennusosa-arvion ja hankkeen kustannusohjauksen kaikissa hankevaiheissa. Tilaaja Mestari-toiminta Oy. Kohteen osoite on Kansakoulunkatu 3, Järvenpää. Tehtävä päävastuullinen asiantuntija. (Hankkeen laajuus: 6 596 brm², laskenta/toimeksiannon rakennusteknisten töiden kustannuslaskentatehtävän valmistusvuosi: 2023.)”
- Granlund Oy Kustannuslaskija 1: ”Finlandia-talo, toteutusvaiheen laskenta, Helsingin kaupunki, Mannerheimintie 13 E, 00100 Helsinki. (Hankkeen laajuus: 24 124 brm², laskenta/toimeksiannon rakennusteknisten töiden kustannuslaskentatehtävän valmistusvuosi: 2020.)”
- Granlund Oy Kustannuslaskija 2: ”Finlandia-talo, toteutusvaiheen laskenta, Helsingin kaupunki, Mannerheimintie 13 E, 00100 Helsinki. (Hankkeen laajuus: 24 124 brm², laskenta/toimeksiannon rakennusteknisten töiden kustannuslaskentatehtävän valmistusvuosi: 2020.)”

Boost Brothers Oy on hankintaoikaisuvaatimukseen antamassaan lausunnossaan todennut, että sen jättämä tarjous täyttää tarjouspyynnössä tarjouksen sisällölle asetetut vähimmäisvaatimukset ja tarjous on kokonaisuudessaan tarjouspyynnön mukainen, kuten hankintayksikkö on tarjosten tarkastuksessa ja vertailussa aiemmin todennut. Lausunnossaan Boost Brothers toteaa, että se toimi kustannusasian-tuntijana Järvenpään yhteiskoulun uudisrakennushankkeessa ja referensseissä mainittu henkilö oli vastuullinen kustannuslaskija kyseisessä kohteessa Boost Brothersin tarjouksessa kuvatun mukaisesti. Boost Brothers toimi Järvenpään yhtenäiskoulun koko hankkeen aikana tosiasiallisena päävastuullisena kustannusasiantuntijana, referenssin mukaisesti. Boost Brothers Oy toteaa lausunnossaan, että ko. hankkeen laajuuden ja vaativuuden takia toimeksiannon tilaaja Mestari-toiminta Oy halusi, että siihen tilataan vertaileva tavoitehintalaskelma, minkä tekijäksi valittiin A-insinöörit. Boost Brothers Oy toteaa lausunnossaan, että myös A-Insinöörit toteutti laskentaa hankkeelle tehden ainakin yhdessä hankkeen vaiheessa vertailulaskelman.

Hankintayksikkö katsoo saatujen lausuntojen ja ilmoitettujen referenssien osalta, että hankintayksikön ei ole syytä epäillä ilmoitettujen referenssikohteiden paikkansa pitävyyttä. Molemmista kustannuslaskentaa on suoritettu Järvenpään yhtenäiskoulun uudisrakennukseen, mutta kustannuslaskennat ovat olleet itsenäisiä ja näin ollen tarjouspyynnössä ja sen liitteissä esitetyt vaatimukset ovat täyttyneet. Referensseissä ilmoitettu hankkeen vaihe ja kustannuslaskennan ajankohta ovat myös poikenneet toisistaan. Näin ollen hankintayksikkö katsoo, että ilmoitetut referenssit ovat tältä osin paikkansa pitäviä ja täten tarjouspyynnön

vaatimusten mukaisia eikä päätöksen muuttamiselle tältä osin ole perusteita.

Granlund Oy:n tarjouksessa kaksi henkilöä kustannuslaskija 1 ja 2 ovat molemmat listanneet omaksi referenssiksi seuraavan kohteen: "Finlandia-talo, toteutusvaiheen laskenta, Helsingin kaupunki, Mannerheimintie 13 E, 00100 Helsinki": Sweco tuo esiin näkemyksensä siitä, että samaa hanketta ei ole voinut esittää useamman henkilön referenssiksi.

Hankintayksikkö ei ole hankintapäätöstä tehdessään huomannut, että Kustannuslaskijalle 1 ja Kustannuslaskijalle 2 ilmoitettu referenssi on saman hankkeen sama vaihe. Hankintayksikkö huomasi asian hankinta-aoikaisuvaatimuksen täydennyksen johdosta. Hankinta-aoikaisuvaatimukseen lausuessaan Granlund Oy toteaa, että he ovat heidän näkemyksensä mukaan tarjouksessaan esittäneet henkilöt ja referenssit vaatimusten mukaisesti. Granlund Oy tarkensi lausumaansa siten, että he totesivat Kustannuslaskija 1 toimineen vastuullisena kustannuslaskijana Finlandia-talo hankkeen LKA vaiheen laskennassa (teksti oli epähuomiossa väärin referenssissä). Kustannuslaskija 2 toimi toteutusvaiheen laskennassa. Granlund Oy:n käsityksen mukaan molemmat ovat toimineet hankkeessa vastuullisena laskijana hankkeen eri vaiheissa.

Tarjouspyynnön liitteen 2 "Vähimmäisvaatimuslomake osa-alue 1" mukaan "Ilmoitettavien referenssien tulee olla hanke-, yleis- tai toteutus suunnitteluvaiheen kustannuslaskentatehtäviä." ja "Samana referenssin voi ilmoittaa vain yhden henkilön osalle. Referenssiä ei ole hyväksyttävää ilmoittaa myös muiden henkilöiden referenssiksi samalla tai toisella osa-alueella." Lomakkeella on pyydetty ilmoittamaan pyydetty määrä rakennusteknisten töiden hanke-, yleis- tai toteutussuunnitteluvaiheen kustannuslaskentatoimeksiantoa. Lomakkeella myös täsmennetään, että korjausrakennuskohteissa kahden ja uudisrakentamiskohteissa yhden on oltava tiettyihin rakennusluokituksen mukaisiin rakennuksiin kohdistuvia referenssejä. Hankintayksikkö katsoo, että tarjouspyyntöaineiston perusteella on selvää, että referenssi tarkoittaa hanke-, yleis- tai toteutussuunnitteluvaiheen kustannuslaskentatoimeksiantoa eikä kohdetta, johon toimeksianto on kohdistunut. Hankintayksikkö katsoo, että tarjouspyyntö materiaalissa on käytetty sanaa kohde ja referenssi yhdenmukaisesti eikä tarjoajille ole voinut olla epäselvää niiden merkitys. Kilpailutuksen aikana asiasta ei myöskään ole esitetty kysymyksiä.

Hankintayksikkö katsoo, että asiaa arvioitaessa tulee huomiota kiinnittää siihen, olisiko tarjouksen täsmittäminen ollut mahdollista, mikäli hankintayksikkö olisi havainnut virheen tarjouksia tarkastaessa. Kyseisessä hankkeessa tilaajana on ollut Helsingin kaupunki. Markkinaoikeus toteaa ratkaisussaan MAO 848/15 1.12.2015, että hankintayksikkö voi arvioida tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta vain tarjousa-

siakirjoissa esitettyjen tietojen perusteella eikä se voi käyttää tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta arvioidessaan muita mahdollisia tietojään. Näin ollen hankintayksikkö ei ole voinut arvioida asiaa nojautuen siihen seikkaan, että se on toiminut ko. hankkeen kustannuslaskenta-toimeksiantojen tilaajana.

Hankintalain 74 § 2 momentin mukaan täsmennyspyyntö saa kohdistua ainoastaan sellaisiin epäolennaisiin puutteisiin ja virheisiin, jotka eivät muuta tarjoajan asemaa. Oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että tarjouksia arvioidaan sellaisina kuin ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiselle asetettuun määräaikaan mennessä eikä yhdellekään tarjoajalle anneta mahdollisuutta saattaa tarjouspyyntöä vastaamatonta tarjousta tarjouspyynnön mukaiseksi tai muulla tavalla parantaa tarjoustaan. Tarjoaja kantaa vastuun tarjouksensa sisällöstä. Annettujen tarjousten jälkikäteinen muuttaminen tai tarkentaminen on pääsääntöisesti kielletty. Hankintalain esitöiden (HE 108/2016 vp) mukaan hankintayksikkö ei voi pyytää tarjoajaa toimittamaan tarjousajan päättymisen jälkeen esimerkiksi tarjousten vertailuun vaikuttavaa puuttuvaa laatutietoa. Hankintayksikkö voi kuitenkin pyytää tarjoajia täsmentämään ja selventämään tarjousten yksityiskohtia, jos se ei vaaranna tarjoajien tasapuolista kohtelua. Menettely ei kuitenkaan saa johtaa siihen, että jollekin tarjoajalle annetaan mahdollisuus parantaa tarjoustaan.

Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä (esim. tuomio Manova, C-336/12, EU:C:2013:647) on tuotu esiin, että tarjouksen yksittäisiä kohtia voitaisiin korjata tai täydentää etenkin sen vuoksi, että niitä on selvästi vain täsmennettävä, tai ilmeisten kirjoitus- tai laskuvirheiden korjaamiseksi (kohta 32). Tällaisessa tarkoituksessa esitetty pyyntö ei saa johtaa siihen, että asianomainen tarjoaja esittää tosiasialisesti uuden tarjouksen (kohta 36). Hankintaviranomaisen pyytäessä ehdokkaita täsmentämään tarjoustaan, sen on kohdeltava ehdokkaita yhdenvertaisesti ja lojaalisti, jotta tarjousten valintamenettelyn päätyttyä ja sen lopputuloksen valossa täsmennyspyynnöstä ei voisi saada sellaista vaikutelmaa, että sillä on perusteettomasti suosittu tai syrjitty ehdokasta tai ehdokkaita, jolle tai joille kyseinen pyyntö on osoitettu (kohta 37).

Markkinaoikeus katsoo ratkaisussaan MAO 198/15, 20.3.2015, ettei voittaneen tarjoajan tarjousta ole tullut jättää kohdan "Korjausrulla" osalta huomiotta pelkästään siitä syystä, että sen tuotekoodiksi on erehdyksessä ilmoitettu sama koodi kuin kohdassa "Karttaneula, eri värejä, pyöreä nuppi" pyydetylle tuotteelle. Voittaneen tarjoajan tarjouksessa ollutta virheellistä tuotekoodia on pidettävä ilmeisenä kirjoitusvirheenä. Markkinaoikeus totesi, että voittaneen tarjoajan tarjouksessa ol-

leen ilmeisen kirjoitusvirheen korjaaminen ei ollut hankintasäännösten vastaista menettelyä.

Granlund Oy tarjouksessa on esitetty, että kustannuslaskija 1 olisi toiminut päävastuullisena asiantuntijana täsmälleen samassa (sama kohde ja sama vaihe) toimeksiannossa kun kustannuslaskija 2. Granlund Oy tuo lausumassaan esiin, että teksti oli epähuomioissa väärin tarjousaineistossa. He totesivat kustannuslaskija 1 toimineen vastuullisena kustannuslaskijana hankkeen LKA vaiheen laskennassa ja kustannuslaskija 2 toimineen toteutusvaiheen laskennassa.

Hankintayksikkö katsoo, että tapauksessa on MAO 198/15 tapauksen tavoin kyse ilmeisen kirjoitusvirheen korjaamisesta ja tämä virheen korjaaminen voidaan ottaa tapausta arvioitaessa huomioon. Virhe on ilmeinen, sillä lähtökohtaisesti yhdessä toimeksiannossa on vain yksi päävastuullinen kustannuslaskija eikä vertailevaa laskentaa tehdä saman yrityksen toimesta. Näin ollen asiakirjoista olisi ollut nähtävillä, ettei ilmoitettu tieto voi pitää paikkaansa.

Asiaa arvioitaessa hankintayksikkö on kiinnittänyt myös huomiota suhteellisuusperiaatteeseen, joka edellyttää, että hankintamenettelyn vaatimukset ovat oikeassa suhteessa tavoiteltavan päämäärän kanssa. Suhteellisuusperiaatteen on katsottu oikeuskäytännössä merkitsevän myös kohtuullisuuden vaatimusten huomioon ottamista. Hankintayksikkö katsoo, että tarjouksen hylkääminen ilmeisen kirjoitusvirheen takia olisi suhteellisuusperiaatteen vastaista.

Hankintayksikkö on toiminut hankintalain mukaisesti, kun vähimmäisvaatimukset arvioitiin hankintailmoituksessa ilmoitetuilla perusteilla ja asiakirjanäytön mukaisesti. Granlund Oy:n tarjousta tarkastaessaan hankintayksikkö ei ole huomannut referensseissä ollutta virhettä. Hankintayksikkö kuitenkin katsoo, että kyseessä on ilmeinen kirjoitusvirhe, jonka korjaaminen voidaan ottaa huomioon vielä hankinnan tässä vaiheessa.

Näin ollen hankintayksikkö toteaa, että se on suorittanut hankintaoikaisuvaatimuksessa vaaditun tarkistuksen eikä päätökseen vaikuttavia virheitä ole havaittu.

Johtopäätökset

Hankinta on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoukset on käsitelty tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatetta noudattaen. Granlund Oy:n tarjousta tarkastaessaan hankintayksikkö ei ole huomannut referensseissä ollutta virhettä. Hankintayksikkö kuitenkin katsoo, että kyseessä on ilmeinen kirjoitusvirhe, jonka korjaaminen voidaan suhteellisuusperiaate huomioiden ottaa huomioon vielä hankinnan tässä

vaiheessa. Näin ollen vähimmäisvaatimusten täyttämisesä ei ole havaittu päätökseen vaikuttavaa virhettä.

Boost Brothers Oy ja Granlund Oy:n referenssikohteet ovat täyttäneet tarjouspyynnön vaatimukset tarjouspyynnön mukaisesti ja näin ollen tarjoukset ovat olleet tarjouspyynnön mukaisia.

Edellä esitetyillä perusteilla Sweco PM Oy:n tekemä hankintaoikaisuvaatimus ei anna aihetta muuttaa kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 30.5.2024 tekemää hankintapäätöstä.

Kaupunkiympäristölautakunnan toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee lautakunta. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään hankintaoikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Kulomäki, lakimies, puhelin: 09 310 52480
maria.kulomaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankintaoikaisuvaatimus Sweco PM Oy
- 2 Hankintaoikaisuvaatimuksen täydennys Sweco PM Oy
- 3 Lausunnot, Boost Brothers Oy
- 4 Lausunto, Costa Laskenta Oy
- 5 Lausunnot, Granlund Oy

Oheismateriaali

- 1 Hankintailmoitus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote
Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikai-

13.08.2024

Asia/15

supäätös